

Jaarverslag

Bosschap

2008

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Introductie: het Bosschap blijft zijn grenzen verkennen	5
H1 Inhoudelijke verantwoording	6
1.1 Bijdragen aan betere randvoorwaarden voor een efficiënte en doelmatige bedrijfsvoering.....	6
1.2 Bijdragen aan een gezondere bedrijfseconomische basis voor bedrijven in bos en natuur.....	14
1.3 Bijdragen aan een veiliger en uitdagender werkklimaat voor werknemers in bos en natuur.....	17
H2 Organisatorische verantwoording	21
2.1 Aan de basis.....	21
2.2 Verbreding: nieuw instellingsbesluit Bosschap.....	22
2.3 Transparantie: werken volgens de Code Goed Bestuur PBO.....	23
2.4 Representatief: vergroten betrokkenheid bij Bosschap – communicatie met aangeslotenen en helpdesk.....	23
2.5 Verdere professionalisering administratie.....	24
2.6 Tuchtrect.....	24
2.7 Bezwaar en beroep.....	25
H3 Financiële verantwoording	26
3.1 Balans met toelichting.....	26
3.2 Rekening van baten en lasten met toelichting.....	26
3.3 Externe financiële relaties.....	26
3.4 Financiële verantwoording Fonds Colland Arbeidsmarktbeleid en toelichting	26

BIJLAGEN

Bijlage 1 Paspoort Bosschap.....	28
Bijlage 2 Ontwikkeling areaal bos en aantal bouseigenaren geregistreerd bij Bosschap.....	29
Bijlage 3 Ontwikkeling geregistreerde bosaannemers en erkende bosaannemers ..	30
Bijlage 4 Overzicht verordeningen Bosschap 2008.....	31
Bijlage 5 Samenstelling bestuur Bosschap.....	35
Bijlage 6 Samenstelling commissies en werkgroepen Bosschap.....	36
Bijlage 7 Medewerkers Bosschap 2008.....	41
Bijlage 8 Overzicht vergoedingen voorzitter, bestuur en commissies.....	42
Bijlage 9 Accountantsverklaring financiële verantwoording Bosschap.....	43
Bijlage 10 Accountantsverklaring financiële verantwoording Fonds Colland Arbeidsmarktbeleid.....	44
Bijlage 11 Lijst van afkortingen.....	45

Voorwoord

In de zomer van 2008 heb ik het stokje mogen overnemen van Annemarie Jorritsma als voorzitter van het Bosschap, het bedrijfsschap voor bos en natuur. Voor mij een leuke uitdaging, maar ook een gevoel van back to the roots. In mijn verleden, als minister van VROM, als voorzitter van WNF-Nederland, als voorzitter van FACE, heb ik me al bezig gehouden met onze leefomgeving, en ook met bos- en natuurbeheer. Dat komt nu weer terug, maar in een ander perspectief; nu vanuit het perspectief van de beheerders en aannemers in het bos- en natuurbeheer, hun werknemers in een sterk veranderende bestuurlijke en maatschappelijke context!

Bestuurlijk is er veel gebeurd, in het bijzonder de toenemende rol van Europa in het natuurbeleid en de decentralisatie van de uitvoering van het natuurbeleid naar de provincies. Dat vind ik uitdagingen, en daar past een bedrijfsschap voor bos en natuur in Nederland prima in. Juist het Bosschap als platform, een kruispunt op vele wegen, is op zijn plek in een dergelijke complexe situatie waarin veel partijen samen moeten werken. Want het Bosschap heeft tot taak de ontmoeting tussen deze verschillende partijen en alle terreinbeheerders te organiseren. Dit met als doel gunstige randvoorwaarden te creëren voor bos- en natuurbeheer. Afgelopen jaar is er bijvoorbeeld hard gewerkt aan het afronden van de Gedragscode Natuur zodat duidelijk wordt wanneer er wel en niet en op welke manier gewerkt kan worden in de natuur.

Het Bosschap kan deze rol alleen vervullen vanwege het draagvlak bij alle betrokken organisaties en bedrijven. Zowel Staatbosbeheer, Natuurmonumenten, de kleine particuliere eigenaar als de bosaannemers zien het belang in van een platform voor het beheer van bos en natuur in Nederland. En daar wil ik graag de komende periode mijn bijdrage aan leveren.

Er is veel te doen, u ziet dat in deze terugblik op 2008. Maar ik kijk graag vooruit, er is nog veel te doen op het terrein van bos- en natuurbeheer. In Nederland is bos- en natuurbeheer een belangrijk maatschappelijke activiteit waar veel partijen betrokken zijn die een deel van de verantwoordelijkheid op zich nemen. Want uiteindelijk gaat het om een belangrijk maatschappelijk goed. In een klein land als Nederland met veel betrokken inwoners is aandacht, zorg en inzet voor onze leefomgeving daarom van zeer groot belang. Bos en natuur zijn daar een onlosmakelijk onderdeel bij en het Bosschap, en ikzelf, zetten zich daar graag voor in.

Ed Nijpels

Introductie: het Bosschap blijft zijn grenzen verkennen

Het Bosschap is een zelfstandig opererend publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie (pbo) voor alle bedrijven actief in het Nederlandse bos- en natuurbeheer. Vanwege de status van pbo kent het Bosschap een verplichte registratie voor alle boseigenaren in Nederland die 5 of meer ha bos in bezit hebben en alle bosaannemers met een omzet van € 11.345 of meer. Het Bosschap is verantwoordelijk voor het organiseren en realiseren van de ontmoeting tussen al deze geregistreerden in hun verschillende rollen. Dat betekent de ontmoeting tussen werknemers en werkgevers actief in bos- en natuurbeheer; tussen kleine en grote bos- en natuureigenaren en kleine en grote aannemers; tussen bos- en natuureigenaren en aannemers; en tussen verschillende overheden, bos- en natuureigenaren en aannemers. Ontmoeten kan betekenen elkaar informeren, het verder ondersteunen, of het actief behartigen van de gemeenschappelijke belangen. Het Bosschap organiseert de ontmoeting door een veilige plek te creëren waar de betrokken partijen in het bos- en natuurbeheer, met soms tegengestelde belangen, elkaar ontmoeten. Het organiseren van de ontmoeting maakt dat het Bosschap moet opereren op een transparante, representatieve, en professionele manier, met een grote mate van betrokkenheid en inzet.

Samen met alle betrokkenen bij het bos- en natuurbeheer in Nederland wil het Bosschap bijdragen aan:

- goede randvoorwaarden die het mogelijk maken dat de aangesloten bedrijven efficiënt en doelmatig kunnen werken;
- een gezonde bedrijfseconomische basis voor bedrijven in bos en natuur;
- een veilig en uitdagend werkklimaat voor werknemers in bos en natuur.

In 2008 heeft het Bosschap officieel zijn grenzen aangepast en is de werkingssfeer van het Bosschap uitgebreid van bos naar bos en natuur. Dit betekent dat het Bosschap zich nu ook officieel met het natuurbeleid en natuurbeheer in den brede mag bezighouden. Echter in de praktijk van het werk richt het Bosschap zich al jaren op bos- en natuurbeheer in Nederland, zoals wel blijkt uit bijvoorbeeld de CAO voor bos en natuur. Maar in zijn Strategische Visie 2008-2011 heeft het bestuur van het Bosschap duidelijk aangegeven dat het Bosschap ook in de toekomst zijn grenzen moet blijven verkennen want de wereld om ons heen staat niet stil, in tegenstelling zelfs, veranderingen lijken alleen maar sneller te gaan. Daarom zal het Bosschap nu en in de toekomst de ontmoeting blijven organiseren waarbij het Bosschap open staat voor de ontmoeting met nieuwe partijen.

Hoofdstuk 1, 2 en 3 van dit jaarverslag bevatten respectievelijk de inhoudelijke, organisatorische en financiële verantwoording van het Bosschap over het jaar 2008.

H1 Inhoudelijke verantwoording

Hoofdstuk 1 bevat de inhoudelijke verantwoording van het Bosschap over het jaar 2008. In paragraaf 1.1 worden de belangrijkste activiteiten besproken die hebben bijgedragen aan het verbeteren van de randvoorwaarden die het mogelijk maken dat de aangesloten bedrijven efficiënt en doelmatig kunnen werken. In paragraaf 1.2 worden de belangrijkste activiteiten besproken die hebben bijgedragen aan een gezondere bedrijfseconomische basis voor bedrijven in bos en natuur. In paragraaf 1.3 worden tenslotte de belangrijkste activiteiten besproken die hebben bijgedragen aan een veiliger en uitdagender werkklimaat voor werknemers in bos en natuur.

1.1 Bijdragen aan betere randvoorwaarden voor een efficiënte en doelmatige bedrijfsvoering

Gedragscode natuur door Minister van LNV goedgekeurd en ter inzage gelegd.

Op 20 december 2007 is de Gedragscode Natuurbeheer (GCN) door het Bosschap aan de minister van LNV ter goedkeuring aangeboden. Vervolgens is er op diverse onderdelen vervolgens overleg gevoerd met het ministerie; daarbij ging het met name om uitwerking en toelichting van gehanteerde uitgangspunten en begrippen. Helderheid hierover is van groot belang bij de verdere toepassing van de gedragscode. Na aanpassing van de GCN op deze punten heeft de minister van LNV op 11 september 2008 een ontwerp goedkeuringsbesluit uitgebracht. Dat betekent dat, na publicatie van dit besluit iedereen binnen zes weken schriftelijke zienswijzen kan inbrengen. Deze publicatie heeft in het najaar van 2008 plaatsgevonden. De minister van LNV heeft vervolgens twee maanden de tijd om op deze zienswijzen te reageren. Dit gebeurt dan in een definitief goedkeuringsbesluit. Inmiddels is door twee instanties op deze besluitvorming gereageerd met een zienswijze. Beide zienswijzen zijn door het ministerie van LNV besproken met de opstellers van de GCN conform de daarvoor geldende regels. Volgens de bovengenoemde planning zal de minister in februari 2009 met het definitieve besluit naar buiten komen.

De ontwerp goedkeuring van de GCN was voor het Bosschap aanleiding om in november 2008 drie informatiebijeenkomsten te organiseren voor alle eigenaren en aannemers aangesloten bij het Bosschap. In totaal zijn ca. 250 mensen bij elkaar gekomen zijnde overheden zoals gemeenten en het Ministerie van Defensie; Staatsbosbeheer; Natuurmonumenten; de provinciale Landschappen; Waterleidingbedrijven, particulieren. Ook waren vertegenwoordigers van belangengroeperingen zoals Vogelbescherming en andere soortenbeschermende organisaties en het bedrijfsleven zoals ingenieursbureaus en rentmeesterkantoren aanwezig.

Tijdens deze avonden werden inleidingen verzorgd door het ministerie van LNV en door de Unie van Bosgroepen. Het Ministerie van LNV ging uitgebreid in op de hele regelgeving van Flora- en faunawet en het systeem van gedragscodes. De Unie van bosgroepen ging vervolgens in op de effecten en werkwijze in de praktijk met deze code. Onder leiding van bestuursleden van het Bosschap vond vervolgens een geanimeerde discussie plaats over het geheel. Deze bijeenkomsten hebben, naast de informatieve werking naar betrokken partijen, ook informatie opgeleverd voor het verdere communicatietraject na de definitieve goedkeuring en inwerkingtreding van de GCN begin 2009. Niet alleen communicatie over de GCN en de werking maar ook

over de werkwijze en het gebruik van de code. Ook is niet alleen communicatie voor de beheerders en aannemers nodig, maar ook naar toezichthouders en andere betrokken overheden.

Wijzigingsvoorstel Boswet geschreven en aangeboden aan Minister van LNV en Tweede Kamer

Al in 2006 is het ministerie van LNV gestart met de evaluatie van de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en de Boswet. Dit met het doel verbeteren en eventueel integreren van deze drie wetten. Bij de start van de evaluatie bleek snel dat het voortbestaan van de Boswet in huidige vorm sterk ter discussie stond. Dit vanuit de gedachte dat het Nederlandse bos al voldoende wordt beschermd via andere wetgeving. Deze veronderstelling is echter niet juist in de ogen van de boscijbezitters en bosbouwbedrijven, verenigd in het Bosbouw. Dit omdat vooral kleinere bospercelen vaak niet worden beschermd door andere wetgeving, bijvoorbeeld in het geval van veel houtwallen. Boscijbezitters en bosbouwbedrijven vinden de Boswet juist van groot belang vanwege het feit dat deze het gehele bosgebied beschermt op uiterst simpele en handhaafbare wijze. Wel is iedereen het er over eens dat de huidige Boswet aan modernisering toe is.

Bovenstaande heeft er toe geleid dat het bestuur van het Bosbouw een werkgroep heeft ingesteld om zelf een wijzigingsvoorstel te schrijven met als doel bouwstenen voor een nieuwe natuur- en boswet aan te leveren aan het Ministerie van LNV. Deze werkgroep is in het najaar van 2007 begonnen met het schrijven van een wijzigingsvoorstel Boswet. Het wijzigingsvoorstel is 27 juni 2008 aan de minister van LNV en op 25 september 2008 aan de Tweede Kamer aangeboden.

Het wijzigingsvoorstel Boswet:

- lost de gevoelde tegenstrijdigheden tussen de belangen van biodiversiteit en behoud van bos op door verdwijnen van bos als onderdeel van een goedgekeurd Natura 2000 beheerplan voetstoots te accepteren mits er wordt gecompenseerd;
- een programma van eisen voor een landelijke ontheffing van de herplantplicht;
- verwerkt de bestaande jurisprudentie;
- maakt GS bevoegd gezag doch laat de minister de bevoegdheid landelijke vrijstellingen uit te vaardigen.

Het Bosbouw heeft aangedrongen te worden betrokken bij het daadwerkelijk schrijven van nieuwe wetsteksten en zal daar in 2009 op blijven aandringen.

Bosbouw benoemt natuurvertegenwoordigers in nieuwe waterschapsbesturen

Op 6 oktober heeft het bestuur van het Bosbouw 31 waterschapsbestuurders voor de categorie natuurterreinbeheerders benoemd. Deze waterschapsbestuurders zullen de komende vier jaar de belangen van de natuurterreineigenaren vertegenwoordigen in de besturen van de 26 waterschappen die Nederland momenteel telt. De volledige lijst met namen van bestuurders zijn te vinden op de website van het Bosbouw. Voor het Waterschap Hollandse Delta was het helaas niet gelukt om een geschikte kandidaat te vinden waardoor de benoeming niet plaats kon vinden op 6 oktober. Er is een nieuwe benoemingsadviescommissie ingesteld welke zo snel mogelijk een geschikte kandidaat zal voordragen.

Het afgelopen jaar heeft het Bosbouw de benoeming van de waterschapsbestuurders voor de categorie natuureigenaren voorbereid en georganiseerd samen met een grote groep enthousiaste medewerkers en vertegenwoordigers vanuit alle geledingen van natuurterreineigenaren. Meer dan 70 mensen hebben zich uiteindelijk kandidaat gesteld voor een geborgde zetel voor natuur. Uit deze groep hebben vier benoemingsadviescommissies een selectie

gemaakt en dit in de vorm van een advies voorgelegd aan het bestuur van het Bosschap. Het bestuur van het Bosschap heeft tijdens de bestuursvergadering van 6 oktober deze adviezen unaniem overgenomen met uitzondering van het advies voor Waterschap Hollandse Delta.

Tevredenheidsonderzoek rol Bosschap bij storm

In het najaar van 2008 heeft het bosschap een tevredenheidsonderzoek laten uitvoeren naar de acties die het bosschap na de storm van 18 januari 2007 heeft ondernomen.

Deze acties waren:

- inventariseren van de hoeveelheid omgewaaide bomen;
- lobby om termijn van 15 maart uit de gedragscode zorgvuldig bosbeheer op te rekken;
- praktijkadvies dennenscheerder en letterzetter opstellen;
- onderzoeksvragen storm en beheersalternatieven en storm en stabiliteit indienen bij helpdesk EHS.

Doel van het tevredenheidsonderzoek was om de eigen rol van het bosschap bij een storm scherper te krijgen. Wat willen aangesloten dat het Bosschap nu wel en niet doet na een storm? Additioneel doel was beoordelen of het van kracht zijnde draaiboek bosrampen moet worden bijgesteld.

De voorlopige resultaten van het onderzoek laten zien dat terreinbeheerders over het algemeen tevreden waren over de vier genomen acties. Wel kwam uit het onderzoek naar voren dat de lobbyactie om de oogsttermijn in de Gedragscode Zorgvuldig Bosbeheer op te rekken verschillend is ervaren: sommige terreinbeheerders vonden de actie schadelijk voor de natuur, anderen vonden de actie niet ver genoeg gaan, weer anderen vonden hem nutteloos omdat artikel 15 van de gedragscode al voorziet in overmachtsituaties.

Gebaseerd op de definitieve resultaten van het onderzoek zal het bestuur van het Bosschap in 2009 besluiten wat de gewenste rol van het Bosschap is bij een storm. Dan zal ook worden besloten in welk geval wel of niet het draaiboek bosrampen in werking zal treden.

Goede resultaten behaald bij opleidingseisen BOA's

In 2008 stelde het Bestuurlijk Landelijk Milieu Overleg het visiedocument milieuboa's vast. Als gevolg hiervan zou het behouden van de status van buitengewoon opsporingsambtenaar aan veel zwaardere en niet relevante opleidingseisen worden onderworpen. Terreinbeheerders werden hierdoor geconfronteerd met een studielast die voor BOA's in geen verhouding staat tot hun dienstverband, naast additionele hoge kosten voor permanente her- en bijscholing.

Dankzij intensief overleg tussen terreinbeheerders, de Nederlandse Vereniging voor Natuurtoezicht en het functioneel parket van het ministerie van justitie zijn de volgende goede resultaten behaald. De duur van de opleiding is verkort van 98 tot 56 uur; de lesstof is toegespitst op de flora en faunabeheerder; de overbodige lesstof is geschrapt; en de opleiding wordt meer praktijkgericht. Daarnaast zijn ook de kosten voor de opleiding gehalveerd: in plaats van € 1300 is toegezegd dat de opleiding ongeveer € 600 per boa gaat kosten.

Voor 2009 zal het bosschap aandacht blijven vragen voor:

- de kosten van €600 per boa zijn nog steeds te hoog;
- de druk van toenemende criminaliteit in het buitengebied en een navenant beroep op de tijd van de groene boa;

- en de succesfactoren van het groennetwerk Veluwe en het communiceren hiervan.

Organiseren van voldoende en beschikbare kennis voor goede bos- en natuurkwaliteit

Goed bos- en natuurbeheer is complex en onderzoek en ontsluiting van kennis zijn daarom van groot belang. In 2008 zijn via de Commissie Beheer & Bedrijfsvraagstukken van het Bosschap onderzoeksvragen opgesteld voor de programmering van het, door LNV betaalde, beleidsondersteunende onderzoek 2010. Het resultaat van deze inventarisatie was echter gering. Daarom bezint het Bosschap zich op nieuwe manieren om onderzoeksvragen te genereren. Verder is het Bosschap bezig zijn rol bij de onderzoeksansturing te optimaliseren door:

- begeleiders aan te zoeken om de verschillende Alterra-onderzoeken te begeleiden;
- optimaal gebruik te maken van de mogelijkheid helpdeskvragen in de te kunnen dienen;
- de zetel van het Bosschap in het clusterbestuur EHS (besluitvormend orgaan in zake EHS onderzoek van het Ministerie van LNV) te gebruiken om nuttige onderzoeken voor bos- en natuurbeheerders en bosaannemers te steunen.

Het Bosschap heeft in 2008 zitting gehad in de begeleidingsgroepen van lopend beleidsondersteunende onderzoeken van:

- Kostennormen natuur, bos en landschap, dit is een doorlopend onderzoek;
- Bossen en storm, dit onderzoek wordt eind 2009 afgerond;
- Regionalisatie terreinbeheer, is nagenoeg klaar, tips voor de terreinbeheerder verschijnen in 2009.

In 2008 heeft het Bosschap begeleiders aangeleverd voor de onderzoeken:

- Doorwerking EHS beleid in bestemmingsplannen;
- Bosontwikkeling;
- Ontwikkeling en toepassing van een model voor het evalueren van de klimaatbestendigheid van de EHS;
- Stroomlijnen natuurdoelen in EHS gebieden.

In 2008 zijn er door het Bosschap 8 helpdeskvragen ingediend bij het Ministerie van LNV en deze zijn alle gehonoreerd. Het Bosschap kan bij de Helpdesk Ecologische Hoofdstructuur van het Ministerie van LNV onderzoeksvragen (kleiner dan 30.000 euro) indienen die van belang zijn voor goed bos- en natuurbeheer. Hieronder volgt een korte beschrijving van de zeven uitgevoerde onderzoeken.

Controlled tyre inflation

Bij rijden op asfalt dienen banden van vrachtwagens en forwarders een hoge bandenspanning te hebben, dat rijdt zuinig. Aan zandwegen veroorzaakt een hoge bandenspanning bij nat weer echter meer schade dan een lage bandenspanning. Idealiter is de bandenspanning van een voertuig dan ook variabel in te stellen: hoog op asfalt, lager op zand. Dit systeem bestaat al, heet controlled tyre inflation en er zijn in Zweden en Schotland al proeven mee gedaan. In deze helpdeskvraag beoordelen onderzoekers in hoeverre het Zweedse en Schotse onderzoek toepasbaar is op Nederland en geeft men een advies of het wel of niet zinvol is in Nederland een pilot met controlled tyre inflation te gaan uitvoeren. Oplevering begin 2009.

Kosten van terreinmisbruik

Terreinbeheerders worden in toenemende mate geconfronteerd met vernielingen aan terreinmeubilair en de kosten die herstel en extra surveillance met zich mee brengen. Dit onderzoek is een oriënterende studie naar de kosten van terreinmisbruik in bossen binnen en buiten de stedelijke invloedssfeer. Oplevering – geanonimiseerd- begin 2009.

Hoeveel bos is er in Nederland?

Ten behoeve van internationale rapportages worden er verschillende cijfers over de hoeveelheid bos in Nederland gebruikt. Alterra heeft in een presentatie inzichtelijk gemaakt waar die verschillen vandaan komen, de presentatie is daar ook op te vragen. Minister Verburg is om aandacht gevraagd voor het belang van eensluidende cijfers.

Projectplan verlaging raster Hoge Veluwe

In deze helpdeskvraag wordt een projectplan geschreven met als inhoud hoe lang en wat er gemonitord zou moeten worden aan populaties dieren en vegetaties bij Hoge Veluwe en 'buren' Defensie en Natuurmonumenten, wanneer het raster langs de Hoge Veluwe op bepaalde plekken verlaagd wordt in het kader van 'Eindeloze Veluwe'. Oplevering eind 2008.

Updaten www.insectenweb.nl

Alterra monitort als sinds jaar en dag de hoeveelheid plaaginsecten. De resultaten komen op www.insectenweb.nl. Deze website moet nodig gemoderniseerd worden qua teksten, foto's, beheerprogramma en achterliggende database. De vernieuwde website is eind 2008 opgeleverd.

Melden insecten via www.insectenweb.nl

De insectenmonitoring steunt op vrijwilligers die de vondst van insecten melden via het insturen van een briefkaart. Om de vrijwilligers enthousiast te houden is het noodzakelijk dat vrijwilligers hun meldingen met behulp van uitrolschermpjes via de website kunnen doen. De noodzakelijke uitbreidingen aan de website worden eind 2009 opgeleverd.

Toolkit kwijnende populaties

Door toenemend urbanisatie en aanleg van wegen raken steeds meer bosrestanten, hagen en typische bosplanten populaties geïsoleerd van elkaar. Hoe om te gaan met deze bosrestanten en waar nog wel en waar geen energie meer te steken in het beheer ervan? In deze helpdeskvraag worden de onderzoeksresultaten zoals neergelegd in Alterra onderzoeksrapport 1250 'Klein, en dan?' vertaald in praktische tips voor de beheerder.

Heide als ecologische verbindingszone

De heidevelden op de Veluwe zijn van elkaar gescheiden geraakt doordat de tussenliggende terreinen bebost zijn. Voor het versterken van de diverse heidegerelateerde reptielen-, amfibieën- en insectenpopulaties is het belangrijk dat die heidevelden weer worden verbonden. Gevraagd is om uit te zoeken: Aan welke eisen moeten de openingen/verbindingen in het bos voldoen opdat de diverse organismen succesvol van de ene heide naar de andere heide kunnen komen, met als randvoorwaarde dat de diverse bosorganismen de heideopeningen niet als onneembare barrière moeten ervaren?

Verordening nonvlinder en dennenscheerder ingetrokken; onderzoek naar effectiviteit beleidinstrumenten voor bestrijding invasieve exoten resulteert in nuttige inzichten voor nieuw maatwerk in de toekomst

Het bestuur van het Bosschap heeft in de bestuursvergadering van 15 februari 2008 twee verordeningen aangenomen die de verordeningen voor bestrijding nonvlinder en dennenscheerder intrekken. Aanleiding voor deze beslissing was de evaluatie van de commissie Bosbescherming naar het nut en noodzak van de huidige fyto-sanitaire verordeningen bij het Bosschap. De commissie heeft gekeken of het instrumentarium van verordeningen past in de huidige praktijk van het bos- en natuurbeheer; of er de laatste jaren plagen zijn geweest, veranderingen in de perceptie van 'schade'; of de verordeningen effectief zijn; wat de externe focus is van de verordeningen; wat de schaal van de verplichting is; en welke regeldruk gemoeid is met de verordeningen. De evaluatie leidt tot de conclusie dat het systeem van fyto-sanitaire verordeningen niet langer voldoet en de commissie heeft het bestuur van het Bosschap geadviseerd de verordeningen af te schaffen. Naar het nut en noodzaak en effectiviteit van de verordening voor letterzetter en lariksbastkever loopt nog een onderzoek.

Het afschaffen van de verordeningen van het Bosschap past in de nieuwe werkwijze van de commissie Bosbescherming welke gebaseerd is op maatwerk. Een algemeen geldende verordening die eenzijdig op een grote groep wordt opgelegd past niet in deze nieuwe werkwijze. Maatwerk is nodig omdat verschillende bos- en natuureigenaren verschillende percepties hebben ten aanzien van 'schade' door (insecten)soorten; (insecten) soorten vaak niet alleen in bos voorkomen maar in de hele groene buitenruimte waardoor contact met andere eigenaren nodig is. Om meer inzicht te krijgen in de mogelijkheden en beperkingen van beleidsinstrumenten in deze nieuwe situatie, heeft de commissie Bosbescherming samen met het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) in 2008 een onderzoek laten doen naar de effectiviteit van de sturingsinstrumenten beschikbaar voor de bestrijding van invasieve exoten. Dit onderzoek is uitgevoerd door het onderzoeksbureau Research voor Beleid in de periode februari tot en met juli 2008.

In het onderzoek zijn vier cases bestudeerd, namelijk de bestrijding van de lepziekte, het Jacobskruiskruid, *Phytophthora ramorum* en de Amerikaanse Vogelkers. Belangrijke lessen uit het rapport voor een maatwerk aanpak van bestrijding van invasieve exoten is dat voor een effectieve bestrijding alle relevante partijen binnen een probleemgebied de bestrijding ter hand nemen. Verder dient de bestrijding permanent te zijn want als wordt gestopt met de bestrijding dan verspreidt vaak de ziekte of plaag zich weer. Verder zijn belangrijke knelpunten het gebrek aan eenduidige en/of tijd beschikbare kennis; uiteenlopende visies en belangen; moeilijke toerekenbaarheid; de benaderbaarheid van partijen; de kosten van de bestrijding; de slechte handhaafbaarheid; en de vaak weinig doordachte inzet van sturingsinstrumenten. De commissie Bosbescherming zal in 2009 deze onderzoeksresultaten onder de aandacht brengen bij betrokken partijen en ook zijn eigen werkwijze daar verder op aanpassen.

Belang kwalitatief hoogwaardig plantmateriaal op de kaart gezet bij overheid

De commissie Zaad & Plantsoen van het Bosschap streeft er naar om het belang van kwalitatief hoogwaardig plantmateriaal bij potentiële gebruikers van plantmateriaal onder de aandacht te brengen. De Rassenlijst voor Bomen speelt een grote rol in deze waarborging van kwalitatief hoogwaardig plantmateriaal en de commissie Zaad & Plantsoen is nauw betrokken bij de vaststelling van deze lijst. Deze Rassenlijst voor Bomen wordt elke vijf jaar uitgegeven en bevat aanbevelingen, gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek, voor zowel bosbouwkundig teeltmateriaal als aanbevelingen voor het gebruik van plantmateriaal van autochtone herkomst.

In 2008 heeft de Commissie Zaad & Plantsoen contact gezocht met SenterNovem dat zich onder andere bezig houdt met het opstellen van richtlijnen voor de overheid voor duurzaam inkopen. Een onderdeel van deze richtlijnen is gericht op duurzaam inkopen op het gebied van de groenvoorziening. Het Bosschap heeft er voor gepleit dat bij de criteria voor duurzaam inkopen op het gebied van groenvoorziening het SenterNovem een verwijzing opneemt naar de Rassenlijst voor Bomen. Het SenterNovem heeft hier positief op gereageerd en bij de herziening van de richtlijnen in het najaar van 2009 zal zij naar verwachting een verwijzing opnemen naar de Rassenlijst voor Bomen. Dit betekent dat in ieder geval de overheid in het vervolg dan gebruik zal maken van kwalitatief hoogwaardig plantmateriaal. En aangezien de overheid een grote speler is, denk maar aan gemeenten en het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, is dit een belangrijke stap op weg naar het gebruik van hoogwaardig plantmateriaal.

Verder zijn er in 2008 voorbereidingen getroffen om in 2009 meerdere veldwerkplaatsen te organiseren waarin in het veld kennis over belang kwaliteit plantsoen kan worden gedeeld met onder andere ontwerpers en inrichters van het groene gebied. Op deze manier wordt de kennis over kwaliteit plantsoen verder uitgedragen en verspreid.

Erkenningsregeling Bosaannemers: werken aan een effectieve en efficiënte controle

Eind 2008 deden 161 bedrijven mee aan de Erkenningsregeling Bosaannemers (kortweg: ErBo). Deze ErBo-erkende bedrijven worden minimaal één keer per jaar bezocht en gecontroleerd door een onafhankelijke instantie. In 2007 is gestart met een nieuwe vorm van controle. Daarbij zijn de administratieve controle bij de bedrijven vanuit het secretariaat van het Bosschap en de veldcontrole zoveel mogelijk ineen geschoven; uit oogpunt van efficiëntie, effectiviteit en vermindering administratieve lasten. Deze jaarlijkse, uitgebreide controle gebeurt op afspraak. Aan de hand van een checklist loopt de controleur het bedrijf stap voor stap door.

In het begin van 2008 heeft de Commissie Vakwerk Bos en Natuur van het Bosschap zich over de evaluatie van de nieuwe vorm van controle gebogen. Hieruit bleek dat de nieuwe controle het beoogde effect heeft. Allereerst levert de nieuwe manier van controleren voor de bosaannemers ca. één uur minder administratieve last op. Verder is uit de evaluatie gebleken dat de hoeveelheid tijd die de controleur gemiddeld aan een controle kwijt is door de nieuwe vorm van controle met ca. 25% is afgenomen. Ook het secretariaat van het Bosschap heeft baat bij de nieuwe controle omdat de administratieve controle door het secretariaat van het Bosschap grotendeels is weggevallen. In totaal is er sprake van een vermindering van administratieve lasten met ca. € 10.000,-.

In 2008 zijn in totaal 122 van deze bedrijven bezocht en gecontroleerd. Daarnaast zijn 8 bedrijven bezocht en gecontroleerd in het kader van een aanvraag om aan de ErBo te kunnen deelnemen. Bij deze 130 controles zijn 48 tekortkomingen bij de veldcontrole vastgesteld (in 2007: 45 tekortkomingen bij 104 controles) en bij de administratieve controle zijn 106 tekortkomingen vastgesteld (nieuw in 2008). Tekortkomingen worden onderscheiden in Major en Minor tekortkomingen. Tot drie Minors krijgt men het ErBo-certificaat; bij meer Minors of bij een Major moet de tekortkoming eerst worden verholpen. Van de 48 tekortkomingen in het veld zijn er 5 als Major gekwalificeerd; van de 106 administratieve tekortkomingen zijn er 18 als Major gekwalificeerd (17,0%). Dit betekent dat enkele bedrijven in 2008 in eerste instantie geen certificaat hebben ontvangen.

In 2008 waren de kosten van de controle € 47.960,53. Hiervan is € 12.000,- bijgedragen door het Fonds Colland Arbeidsmarktbeleid. Het resterende bedrag is gefinancierd uit de ErBo-bijdragen van de deelnemers aan de ErBo-regeling.

1.2 Bijdragen aan een gezondere bedrijfseconomische basis voor bedrijven in bos en natuur

Vrijstelling Inkomstenbelasting van Subsidieregeling Natuurbeheer na 9 jaar afgekomen

Bos en natuureigenaren ontvangen subsidies voor het beheren van hun terreinen. In 2000 is een nieuw subsidiestelsel geïntroduceerd, genaamd de Subsidieregeling Natuurbeheer (SN) en de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (SAN). Vanaf 2008, bij het overgaan van de verantwoordelijkheid voor deze subsidie van het Ministerie van LNV naar de provincies, heten deze subsidieregelingen de Provinciale Subsidieregeling Natuurbeheer en Provinciale Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer. De regering had al vanaf 2000 de bedoeling de SN en de SAN-landschap inkomstenbelastingvrij ter beschikking te stellen ingeval de bedragen waarvan de hoogte was berekend op basis van vergoeding van kosten van de beheermaatregel. Dit is een logische gedachtegang omdat over inkomen normaalgesproken belasting moet worden betaald en over, veel lagere, kostenvergoedingen niet. De Europese Commissie moest hier echter haar toestemming over geven en dat heeft door verschillende oorzaken 9 jaar geduurd.

Al die tijd hebben ondernemers-natuurbeheerders de beloofde belastingvrijstelling niet kunnen genieten. Dit is een ongewenste situatie aangezien hun gezinsinkomen daarmee nog lager is geworden dan het al was. Het Boschap heeft in de jaren 2006, 2007 en 2008 met oplopende intensiteit contact gehouden met de EU, het ministerie van LNV en Kamerleden om deze beloofde belastingvrijstelling eindelijk te doen afkomen, met positief resultaat. De EU besloot op 26 november 2008 dat het belastingvrij uitbetalen van de subsidies op grond van SN en SAN-landschap, onder voorwaarden, geoorloofde staatssteun is. De vrijstelling van inkomstenbelasting is hiermee een feit. Ondernemers-natuurbeheerders die menen recht te hebben op bijstelling van hun inkomen en belastingteruggave over de jaren 2000 tot en met 2008 kunnen hun inspecteur een verzoek tot ambtshalve vermindering sturen.

Het infonet terreinbeheer komt in de lucht

Het Ministerie van LNV, Boschap en Planbureau voor de Leefomgeving hebben ook in 2007 een onderzoek door het Landbouw Economisch Instituut (LEI) laten uitvoeren naar de bedrijfsresultaten in het particuliere bosbedrijf in Nederland voor het jaar 2007. Voor het eerst in lange tijd waren de resultaten ongekend positief; de belangrijkste oorzaak hiervoor zijn de fors gestegen houtprijzen. Deze vormen nog steeds een belangrijke bron van inkomsten voor het particuliere bosbedrijf.

Sinds 2006 wordt gewerkt aan een verbreding van bovenstaand onderzoek met als titel 'Infonet terreinbeheer'. Doel is om inzichten te krijgen in de bedrijfsresultaten van alle in Nederland actuele natuurtypen (inclusief bos). Dit onderzoek heeft dan ook niet langer betrekking op alleen de particuliere bosbedrijven maar wordt gevoed en ingevuld door alle beheerders van bos en natuur in Nederland. Deze inzichten zijn mede van belang in het kader van de uitwerkingen rondom het nieuwe programma beheer (zie volgende onderwerp). Voor alle betrokkenen partijen is het van groot belang wat nu beheer daadwerkelijk kost: voor de ene partij van belang om de bijdrage aan het beheer zinvol in te kunnen vullen, voor de andere partij om kritisch te kunnen kijken naar het eigen beheer en eventuele kostenbesparende maatregelen vorm te kunnen geven. Complicerende factoren voor het onderzoek zijn:

- het helder en uniform definiëren van de diverse natuurtypen;
- de diverse administratiesystemen bij de diverse beheerders;

- de toegankelijkheid voor derden naar deze gegevens en het omgaan met vertrouwelijkheid daarbij.

Ondanks deze complicerende factoren is in 2008 gestart met het verder uitwerken van het Infonet Terreinbeheer en het verzamelen van de benodigde gegevens. Zo zijn cijfers van andere natuurtypen als bos verzameld uit gegevens van met name gemeenten en enkele provinciale landschappen. Momenteel worden deze gegevens samen gebracht met gegevens van meerdere organisaties waaronder Staatsbosbeheer en, naar verwachting in 2009, ook Natuurmonumenten. Daarmee zal in 2009 een eerste officiële publicatie komen van de resultaten van het onderzoek Infonet Terreinbeheer.

Nieuw Programma Beheer: Bosschap faciliteert inbreng vanuit de terreinbeheerders

Op 1 januari 2007 is het Investeringsprogramma Landelijk Gebied (ILG) van kracht geworden. In het ILG worden diverse regelingen van de Ministeries van VROM, V&W en LNV die betrekking hebben op het landelijk gebied overgedragen aan de provincies. Een van de onderdelen uit dit pakket is de uitvoering van het Programma Beheer (PB). Het functioneren van het PB stond al langere tijd onder druk, het werd als erg bureaucratisch, omslachtig en weinig sturend ervaren. Dit is voor het Interprovinciaal Overleg (IPO) aanleiding geweest een grondige herziening van het PB door te voeren. Doel is het opzetten van een helder stelsel voor ondersteuning vanuit de overheid voor het (agrarisch) natuurbeheer in Nederland gerealiseerd. Naar verwachting zal dit stelsel in 2010 operationeel worden.

Van begin af aan is door de terreinbeherende organisaties en partijen aangedrongen op een vroegtijdige en volledige betrokkenheid bij dit proces. Onder coördinatie van het Bosschap is daarom intensief met alle betrokken partijen bij het natuurbeheer en het agrarisch natuurbeheer overlegd wat de eigen inbreng in de vernieuwing van het PB zou moeten zijn. De gezamenlijke ideeën en opvattingen zijn vervolgens in een bestuurlijk traject met het IPO verder uitgewerkt en hebben geleid tot een goed functionerend overlegstructuur op bestuurlijk- en op werkniveau.

Concreet heeft het overleg met het IPO geresulteerd in duidelijke, landelijk geldende afspraken over de te realiseren natuurdoeltypen in Nederland, de zgn. Index. Verder is inzicht verkregen in de daarbij horende lasten via het rapport "De Index gewogen" en wordt gewerkt aan mogelijkheden voor certificering; hiermee kunnen administratieve lasten zowel voor de overheid als voor de beheerders verminderd worden. Aan dit laatste traject van certificering wordt door het Bosschap ook inhoudelijk meegewerkt.

Onderwerp biomassa in terreinbeheer nu echt op de kaart!

Op 14 februari 2008 heeft het Bosschap samen met de houtsector een intentieverklaring ondertekend met het Ministerie van LNV om gezamenlijk te gaan werken aan een Convenant Schone en Zuinige Agrosectoren. Na het ondertekenen van de intentieverklaring zijn meerdere sporen uitgewerkt.

Als eerste is een bredere bekendheid beoogd voor het onderwerp biomassa in terreinbeheer. Dit is o.a. gebeurd tijdens het Biomassaforum op 29 april 2008 op het landgoed Mariënwaardt. Tijdens deze bijeenkomst waren ruim tweehonderd belanghebbenden en belangstellenden aanwezig. De discussies tijdens de dag hebben veel ideeën en initiatieven opgeleverd. Dat was o.a. merkbaar in de vele reacties die binnen kwamen naar aanleiding van het symposium

Als tweede is intensief meegewerkt vanuit het Bosschap aan de uiteindelijke totstandkoming van het Convenant Schone en Zuinige Agrosectoren. Daarin leggen Rijksoverheid en bedrijfsleven hun intenties naar elkaar toe vast. Op 10 juni 2008 is dit convenant ondertekend door de ministers van VROM, EZ en LNV, de staatssecretaris van Financiën en het bedrijfsleven in de agrosector, zoals LTO Nederland, Productschap Tuinbouw, Platform Agrologistiek, LTO-Glaskracht en het Bosschap en het Platform Hout Nederland.

Als derde zijn er met middelen die medio 2008 beschikbaar zijn gekomen in 2008 een zevental projecten opgezet en uitgevoerd. Onder meer zijn cursussen biomassa ontwikkeld en uitgevoerd; zijn opbrengsttabellen biomassa opgesteld; is aandacht besteed aan de problematiek van de logistiek rondom biomassa; en is een marktstudie naar oud hout en resthout uitgevoerd. Heel concreet was het rekenmodel dat is ontwikkeld door de Unie van Bosgroepen om de beschikbaarheid en leverbaarheid van biomassa uit bossen voor een glastuinbouwbedrijf en voor twee papierfabrieken beter in kaart te krijgen.

Bovenstaande activiteiten zijn op 17 december 2008 gepresenteerd en besproken in een netwerkdag waar ca. 100 deelnemers aan hebben deelgenomen. Geconcludeerd kan worden dat het biomassa traject veel perspectief biedt voor zowel de betrokken sectoren als voor de doelstellingen die maatschappelijk gesteld zijn. Met het opstellen van het werkprogramma 2009, het publiceren van een nieuwsbrief, en het in de lucht brengen van een website is 2008 afgesloten. In 2009 zal, op basis van het werkprogramma 2009, verder uitwerking gegeven gaan worden aan het convenant. Met name op gebied van regelgeving is nog veel mogelijk; de overeenkomsten tussen rijk en gemeenten en rijk en provincies zijn in dat kader erg belangrijk. In 2009 zal dat nadrukkelijk opgepakt gaan worden.

1.3 Bijdragen aan een veiliger en uitdagender werkklimaat voor werknemers in bos en natuur

Realisatie arbocatalogus sector bos en natuur

Een arbocatalogus is een verzameling richtlijnen, opgesteld door werkgevers en werknemers in een sector. Daarin wordt omschreven hoe aan de gestelde arbodoelstellingen van de overheid gaat worden voldaan. Als de arbocatalogus positief is getoetst door de overheid, vervallen voor de sector in kwestie de desbetreffende arbobeleidsregels. Colland (het gezamenlijke orgaan van werkgevers en werknemers voor de agrarische en groene sectoren) en Stigas (arbodienst in agrarische en groene sectoren) hebben een project opgestart dat moet leiden tot een arbocatalogus voor elk van de binnen Colland onderscheiden sectoren; zo ook voor de sector bos en natuur. Het opstellen van een arbocatalogus voor elke sector wordt vanuit het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gestimuleerd met een bijdrage van max. € 50.000,- per arbocatalogus.

De arbocatalogus voor de sector bos en natuur wordt opgesteld onder aansturing en begeleiding van een klankbordcommissie, waarin een groot aantal leden van de Commissie Arbeidsomstandigheden van het Bosschap vertegenwoordigd zijn. Deze commissie heeft de voorbereidingen voor de totstandkoming van de arbocatalogus voor bos en natuur verzorgd. Vooral voor thema's op het gebied van veiligheid en fysieke belasting hebben zij de prioritering aangegeven en vervolgens de risico's beschreven en de richtlijnen voor de praktijk. Bij veiligheid bijvoorbeeld gaat het om veiligheid machines, veilig werken op hoogte, veiligheid bij hout onder spanning, veiligheid bij werken met dieren, etc. Voor wat betreft veiligheid machines zijn vervolgens de meest risicovolle machines in prioriteit benoemd: motorkettingzaag, bosmaaier, vierwielige trekkers, tweewielige trekkers, harvester en takkenversnipperaar.

In de loop van 2009 moet de arbocatalogus gereed zijn. Die vormt dan het toetsingskader voor de Arbeidsinspectie. Daarmee weten de bedrijven en organisaties in de sector vervolgens precies waar zij aan toe zijn voor wat betreft de zorg voor goede arbeidsomstandigheden en veiligheid op de beschreven punten.

Betere afspraken arbo en veiligheid tussen opdrachtgever en opdrachtnemer

Veel werkzaamheden in bossen en natuurterreinen worden uitbesteed. Er is dan sprake van een relatie opdrachtgever ↔ opdrachtnemer. Deze partijen maken afspraken over onder meer uit te voeren werkzaamheden, prijs, etc. Daarbij zullen ook duidelijke afspraken over veiligheid aan de orde moeten zijn. Maar waarover dienen die afspraken dan te gaan en wie is dan waarvoor verantwoordelijk? In opdracht van de Commissie Arbeidsomstandigheden is dat uitgezocht en opgeschreven. De resultaten zijn gebundeld in het rapport "Veiligheidsafspraken tussen opdrachtgever en opdrachtnemer in bos- en natuurterreinen".

Eerste stap gezet op weg naar helder tekenprotocol

De Commissie Arbeidsomstandigheden van het Bosschap besteedt veel tijd en energie aan het onderwerp tekenbeten en de Ziekte van Lyme gezien de aard en omvang van het probleem. In 2008 is gestart met het opzetten van een onderzoek onder werknemers in het bos- en natuurbeheer met als doel meer inzicht te krijgen in de Lyme gerelateerde klachten bij werknemers. Op basis van de uitkomsten wordt een tekenprotocol opgesteld. Dit omdat werkgevers en werknemers behoefte hebben aan duidelijkheid: wat moet nu wel en wat hoeft niet. In de loop van 2009 zullen de resultaten van het onderzoek en het tekenprotocol breed verspreid worden bij alle mensen werkzaam in bos- en natuurbeheer.

Agressie en geweld tegenover werknemers in het veld

Staatsbosbeheer heeft in 2007 een onderzoek uitgevoerd naar agressie en geweld door derden tegen werknemers in het veld. Het onderzoek leverde een aantal belangrijke aanbevelingen, waarvan een groot aantal voor de gehele alle bos en natuureigenaren relevant is:

- uitleg en toelichting van de overtreden regels aan overtreders vermindert agressie
- er moet registratie van agressie-incidenten plaatsvinden
- er moet een goede samenwerking met de politie worden opgebouwd
- uitvoerend personeel moet worden getraind in omgaan met agressie
- beleid met betrekking tot agressie moet beter met het uitvoerende personeel worden gecommuniceerd
- surveillance kan beter met zijn tweeën geschieden; eventueel met een niet-BOA.

Daarom heeft de Commissie Arbeidsomstandigheden van het Bosschap aangegeven dat het onderwerp agressie en geweld tegen werknemers in het veld in de arbocatalogus moet worden opgenomen.

Bijzondere onderwerpen in het kader van het arbeidsvoorwaardenbeleid

Door sociale partners is in 2008 binnen de Commissie Sociale Zaken onder meer aandacht besteed aan:

- *De ontwikkeling van arbeidsmarktbeleid voor de sector*; de eerste contouren daarvan zijn al verkend; dat heeft nog niet tot concrete zaken geleid. De uitwerking volgt in 2009.
- *De ontwikkeling van levensfasebewust personeelsbeleid*; in aanwezigheid van voorzitter Nijpels van het Bosschap is een eerste inventariserende en oriënterende verkenning uitgevoerd. Dat heeft geleid tot het onderscheiden van vier fasen in het werkzame leven:
 - jonge starter
 - spitsuur
 - stabilisatie
 - deskundige senior

Aan die fasen worden diverse kenmerken verbonden, die vervolgens onderwerp van levensfasebewust personeelsbeleid (kunnen) zijn.

De verdere uitwerking van dat beleid geschiedt in 2009.

- *Het voorzien in maatwerk in de cao voor een aantal organisaties* die nu algehele of gedeeltelijke dispensatie van de cao genieten. Dat heeft erin geresulteerd, dat gesprekken zijn geopend met een tweetal grote terreinbeherende organisaties om na te gaan wat er nodig is om hen een passende plaats in de raam-cao te kunnen bieden. In 2009 worden deze gesprekken voortgezet, zodat de wensen van deze organisaties nog bij het in 2009 voorziene overleg voor een nieuwe cao kunnen worden betrokken.
- *Het vaststellen van een verfijning en verduidelijking van het functiewaarderingssysteem voor De Landschappen*. Dit maakt het voor de Provinciale Landschappen beter mogelijk én voor hun werknemers meer inzichtelijk om vast te stellen hoe bepaalde functies op grond van dat systeem zouden moeten worden gewaardeerd. Via websites en nieuwsbrief is aandacht aan de aanpassing van het functiewaarderingssysteem besteed.

- *Problemen met betrekking tot de uitvoering van de seniorenregeling.* In de seniorenregeling onder de raam-cao bos en natuur is bepaald, dat werknemers van 55 jaar en ouder een vaste dag in de week minder kunnen gaan werken (80%), tegen behoud van 90% van het loon en met pensioenopbouw tegen 100% van het oorspronkelijk loon. Dat laatste blijkt door het pensioenfonds niet te zijn doorgevoerd. In overleg tussen sociale partners en het bestuur van het pensioenfonds is afgesproken dat alle huidige en eerdere gebruikers hun pensioenrechten krijgen gerepareerd. Voor nieuwe gebruikers zal een passende oplossing worden gezocht.

Van maatschappelijke stage tot medewerker in bedrijven actief in bos- en natuurbeheer

Het kabinet wil, dat alle leerlingen in het voortgezet onderwijs gedurende hun schoolcarrière via een maatschappelijke stage kennismaken met en bijdragen aan de samenleving. De minister van LNV heeft vervolgens partijen in het groen uitgedaagd om ten minste 10.000 stageplaatsen beschikbaar te stellen.

In antwoord daarop hebben een aantal organisaties in het groen (uit de landbouwsector, de sector bos-, natuur- en landschapsbeheer, e.a.) de handen ineen geslagen en een intentieverklaring ondertekend. Op basis daarvan hebben de deelnemende organisaties met de minister overeenstemming bereikt om 7.500 plaatsen voor de verplichte maatschappelijke stage te realiseren (agrarische en groen breed); daarvan worden er structureel ca. 3.600 in bos, natuur en landschap gerealiseerd.

In de gezamenlijke vergadering van de Commissie Sociale Zaken en de Commissie Onderwijs & Scholing is nadrukkelijk bij dit onderwerp stilgestaan. Geconstateerd is, dat het van groot belang is dat andere partijen op grote schaal bij dit initiatief aanhaken. Het belang van brede communicatie werd daarbij benadrukt. De jeugd moet veel meer bij "buiten" worden betrokken; dat is van belang voor een goed besef van de maatschappelijke betekenis ervan en kan bijdragen tot meer belangstelling voor het volgen van "groen" onderwijs en het kiezen voor een beroep in één van de agrarische of groene sectoren.

Het Bosschap heeft in zijn Nieuwsbrief van voorjaar 2008 aandacht aan de coalitie voor maatschappelijke stages besteed en daarbij andere groene organisaties opgeroepen daarbij aan te sluiten, teneinde over de volle breedte invulling te geven aan voldoende stageplaatsen.

Heroriëntatie op scholingsfonds sector bos en natuur

Sinds jaar en dag kunnen werknemers onder de raam-cao bos en natuur voor het volgen van cursussen een beroep doen op een bijdrage in de kosten vanuit het Scholingsfonds Colland Arbeidsmarktbeleid voor de sector bos en natuur. Grote overschrijding van het budget uit het fonds is voor sociale partners in de sector het sein geweest zich te bezinnen op dat fonds. Een werkgroep, bestaande uit leden van de Commissie Onderwijs & Scholing van het Bosschap, is belast met het uitdenken van actie op de korte termijn die de toeloop moet indammen. Daarnaast moet in een later stadium worden omgezien naar beleid ten aanzien van het fonds voor de langere termijn.

Medio juni 2008 heeft de werkgroep een voorstel aan sociale partners voorgelegd. Op de korte termijn is besloten het aanbod aan cursussen drastisch in te perken. Ruim een derde deel van het totaal aan cursussen is geschrapt. Gefocust wordt nu op cursussen die bijdragen aan vakkennis, die inspelen op trends en ontwikkelingen. Onder meer cursussen die gaan over basale vaardigheden en persoonlijke ontwikkelingen zijn geschrapt. Eerder hadden sociale partners al

besloten om tijdelijk de vergoeding voor loonverzuim en reiskosten stop te zetten. Eind 2008 werd het resultaat van de maatregelen al zichtbaar: het fonds zit weer boven de rode streep. De langere termijn visie ten aanzien van het fonds zal in het voorjaar van 2009 worden besproken.

Introductie EVC in de sector bos en natuur

In de sector bos en natuur werken mensen die wel al jaren ervaring hebben maar geen erkende diploma's hebben. Voor deze groep mensen willen sociale partners het systeem van Erkenning van Verworven Competenties (EVC) introduceren. Via het systeem van EVC worden de vereisten voor het verwerven van een vakdiploma vergeleken met de verworven competenties door jarenlange werkervaring van deze mensen. Werknemers kunnen dan met weinig bijscholing alsnog een diploma halen; goed voor werknemer én werkgever. Er heeft een inventarisatie bij bedrijven en organisaties plaatsgevonden met de vraag of zij belangstelling hebben voor deelneming aan een EVC-Pilot. Vooralsnog heeft dit één belangstellende organisatie opgeleverd. Met deze organisatie zal in 2009 de pilot verder worden opgezet en uitgevoerd. Hopelijk zal bij een goed resultaat en de nodige communicatie daaromheen de belangstelling bij andere bedrijven en organisaties toenemen.

Platform Beroepenpromotie Aequor

Op initiatief en onder auspiciën van Aequor, het Kennis- en Communicatiecentrum Voedsel en Leefomgeving, is het Platform Beroepenpromotie ingesteld. Dit platform, dat bestaat uit (bestuurlijke) vertegenwoordigers van brancheorganisaties, het onderwijsveld en Aequor, heeft ten doel: "het middels promotionele activiteiten bevorderen van de instroom in het groene onderwijs om in de toekomst voldoende instroom van gekwalificeerde mensen op de groene arbeidsmarkt te waarborgen". Het platform is opgezet omdat er te weinig leerlingen het groene onderwijs instromen. Daarnaast wil men bevorderen dat werknemers voor de sector behouden blijven. Verder wordt gestreefd naar bundeling van krachten in de diverse sectoren en het gebruikmaken van elkaars netwerken en het ontwikkelen van een gezamenlijke communicatie-strategie en promotieactiviteiten.

In het najaar 2008 is het Bosschap betrokken bij het Platform en de daarvan uitgaande werkzaamheden. Die werkzaamheden worden via samen te stellen werkgroepen opgezet en uitgevoerd. De zaak moet in 2009 daadwerkelijk gaan starten.

H2 Organisatorische verantwoording

Hoofdstuk 2 bevat de organisatorische verantwoording van het Bosschap over 2008. Paragraaf 2.1 besteedt aandacht aan de bedrijven bij het Bosschap zijn aangesloten, hun vertegenwoordiging in het bestuur en de organisatie van commissies, werkgroepen en het secretariaat van het Bosschap. Paragraaf 2.2 behandelt de verbreding van het Bosschap. Paragraaf 2.3 behandelt hoe de transparante werkwijze van het Bosschap is geregeld in de Code Goed Bestuur van de product- en bedrijfsschappen. Paragraaf 2.4 behandelt de activiteiten die het Bosschap heeft ondernomen om de representativiteit binnen het Bosschap te vergroten. Paragraaf 2.5 laat zien welke stappen er in 2008 zijn gezet om de administratie van het Bosschap verder te professionaliseren en stroomlijnen. Paragraaf 2.6 en paragraaf 2.7 gaan respectievelijk in op in hoeverre in 2008 bij het Bosschap tuchtrecht en bezwaar en beroep hebben gespeeld.

2.1 Aan de basis

Aan de basis van het Bosschap staan aangeslotenen, bestuur, commissies en het secretariaat van het Bosschap.

In 2008 waren bij het Bosschap 1704 boseigenaren geregistreerd met in totaal 277848 ha bos. Bijlage 2 bevat een grafiek waarin het totaal areaal bos en aantal eigenaren geregistreerd bij het Bosschap is weergegeven vanaf 1964 tot aan nu. De grafiek laat zien dat er de laatste jaren een lichte afname is in aangesloten boseigenaren en in oppervlakte een lichte toename. Bij de bosaannemers gaat het om 338 bedrijven. Bijlage 3 laat zien dat dit aantal een lichte stijging is van het aantal geregistreerde aannemers. Deze aannemers hadden een gezamenlijke omzet in 2008 van € 61.507.827,64.

De boseigenaren en bosaannemers zijn vertegenwoordigd in het bestuur van het Bosschap. Bijlage 5 bevat de samenstelling van het bestuur in 2008. In 2008 heeft het bestuur een nieuwe voorzitter geselecteerd en voorgedragen aan de Kroon. Annemarie Jorritsma, voorzitter van het Bosschap sinds 2003, is vervangen per 1 juli 2008 door Ed Nijpels.

Het bestuur van het Bosschap wordt geadviseerd door 15 commissies en werkgroepen. Bijlage 6 bevat de namen van deze commissies en werkgroepen en de namen van de deelnemers. In totaal zijn ca. 100 personen uit de diverse organisaties betrokken bij terreinbeheer in Nederland via deze commissies en werkgroepen actief.

Het secretariaat van het Bosschap faciliteert het bestuur en de commissies en werkgroepen van het Bosschap. Bijlage 7 bevat de namen van de werknemers van het secretariaat van het Bosschap.

Vanuit het bestuur, de commissies en de werkgroepen en het secretariaat en via deelname aan andere overlegverbanden zijn vele relaties en verbindingen met organisaties vormgegeven, onder andere met:

- *Onderzoek:* onderzoeks- en kennisinstellingen als Alterra, het LEI en Research voor Beleid.

- *Onderwijs en scholing:* WUR, Hogeschool van Hall Larenstein, Middelbare Bosbouw- en cultuurtechnische School, Agrarische Onderwijscentra, Aequor, Colland Arbeidsmarktbeleid, Stichting informatie beroepen en studies.
- *Natuur en Milieu:* Stichting Natuur en Milieu, Vogelbescherming Nederland, RAVON, SOVON, FSC, Bomenstichting, Stichting Boomfeestdag, Centrum Landbouw en Milieu.
- *Houtproductie en houtvoorziening:* Stichting Probos, Platform Hout in Nederland, Centrum Hout, Overleggroep Houtproductie en Houtvoorziening.
- *Recreatie:* ANWB, Kenniscentrum Recreatie, RECRON.
- *Bosbescherming en plantsoenvoorziening:* Plantenziektenkundige Dienst, Algemene Inspectiedienst, Nederlandse Bond van Boomkwekers, Naktuinbouw, Raad voor de Plantenrassen.
- *Water:* Unie van Waterschappen, Ministerie van Verkeer en Waterstaat, de waterschappen, Dienst Landelijk Gebied.
- *Ruimtelijke Ordening:* Nederlands Instituut voor Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting.
- *Werkveld:* Unie van Bosgroepen, Landschapsbeheer Nederland, Stichting Beheer Natuur en Landelijk Gebied, Natuurlijk Platteland Nederland, LTO-Nederland, Directie Regelingen, Koninklijke Nederlandse Bosbouw Vereniging, Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging, Vereniging voor Natuurtoezicht Nederland, Instituut voor Agrarisch Recht, organisaties van riettelers.
- *Sociale Zaken en Arbeidsomstandigheden:* Arbeidsinspectie, ACTOR, Bedrijfscommissie Houtindustrie en bosbouw, Stichting Erkend Groen, Bedrijfstakfondsen, UWV/GUO, Innovatie en Praktijkcentrum Groene Ruimte, Stichting SAAG (inzake Lyme), Stigas/Commit Arbo.
- *PR en Communicatie:* Vormaten, Peterink en Partners, HBG Design BV, metID, De Baaij Advies.
- *Biomassa:* BVOR, Senternovem, Vereniging Stadswerk, onderdelen van het VNG, regionale samenwerkingsverbanden als Knooppunt Arnhem Nijmegen en Productschap Tuinbouw.

2.2 Verbreding: nieuw instellingsbesluit Bosschap

In september 2006 hebben de dragende organisaties van het Bosschap (NVBE, AVIH, FNV Bondgenoten en CNV Bedrijvenbond) een formeel verzoek ingediend bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) om de werkingssfeer van het Bosschap formeel te verbreden van bedrijven actief in bosbeheer naar bedrijven actief in bos- en natuurbeheer. De werkzaamheden van het Bosschap richten zich al langer op het brede werkveld van bos- en natuurbeheer, maar met dit verzoek wordt dit ook formeel geregeld en vastgelegd in een herziening van het Instellingsbesluit van het Bosschap.

Essentieel is dat helder gedefinieerd en gemotiveerd moet worden welke natuur in Nederland waarom onder de werkingssfeer van het Bosschap dient te vallen. Het nieuwe instellingsbesluit getoetst door de Bestuurskamer van de SER en door de betrokken ministeries van SZW, EZ en LNV. Zij hebben allen positief geadviseerd en het voorstel is vervolgens behandeld in het kabinet en ten slotte getoetst via de Raad van State. Op 9 september 2008 is het Koninklijk Besluit van 18 augustus 2008 gepubliceerd waarbij per 1 januari 2009 het nieuwe Instellingsbesluit van het Bosschap van kracht wordt; daarmee is nu ook formeel het natuurbeheer onder de werkingssfeer van het Bosschap, schap voor bos en natuur gebracht.

2.3 Transparantie: werken volgens de Code Goed Bestuur PBO

In 2007 hebben de product- en bedrijfsschappen gezamenlijk de Code Goed Bestuur product- en bedrijfsschappen (CGB) opgesteld. In deze CGB wordt expliciet aandacht besteed in 23 principes (werkafspraken) hoe product- en bedrijfsschappen om gaan met onderwerpen als legitimiteit, representativiteit, afbakening publiek-privaat, bestuurlijk functioneren, transparantie en verantwoording. De implementatie van de CGB bestaat in feite uit het toepassen van duidelijke richtlijnen die bijvoorbeeld betrekking hebben op het publiceren van nevenfuncties van bestuursleden en het openbaar werven van een nieuwe voorzitter. In het kader van de CGB geeft het Bosschap ook inzicht in de vergoedingen aan voorzitter, bestuur en commissies. Bijlage 8 bevat een overzicht van deze vergoedingen.

De implementatie van de Code Goed Bestuur binnen het Bosschap is afgerond op 12 juni 2008 met de vaststelling van de laatste twee richtlijnen, te weten het protocol op het gebied van toepassing aanbestedingsregels bij het gunnen van opdrachten door het Bosschap en een plan voor betere communicatie met de achterban inzake het opstellen en uitdragen van besluitvorming binnen het Bosschap. Het handhaven van de CGB zal gebeuren via één onafhankelijke visitatiecommissie voor alle product- en bedrijfsschappen. Deze visitatiecommissie zal in 2009 worden geformeerd.

2.4 Representatief: vergroten betrokkenheid bij Bosschap – communicatie met aangeslotenen en helpdesk

Voor het Bosschap is de betrokkenheid van de aangeslotenen van groot belang. Daarbij gaat het niet alleen om het overdragen van informatie vanuit het Bosschap naar de aangeslotenen, bijvoorbeeld via de website en via de nieuwsbrief. Maar juist gaat het ook om het inventariseren van kansen en knelpunten in de praktijk van het beheer en de aannemerij die, als ze ervaren worden door alle betrokkenen bij het Bosschap, opgepakt kunnen worden door het Bosschap.

Een van de mogelijkheden waar veel gebruik van wordt gemaakt door aangeslotenen is het telefonisch benaderen van het secretariaat van het Bosschap: voor vragen over bijvoorbeeld de Boswet, Gedragscodes, Wet Ruimtelijke Ordening, subsidieregelingen en fiscale faciliteiten. Daarnaast ontdekken ook steeds meer mensen de website natuurbeheer.nu. Deze website is door het Bosschap, samen met het ministerie van LNV en de Unie van Bosgroepen in het leven geroepen om iedere beheerder van bos, natuur en landschap snel en adequaat te informeren over de laatste ontwikkelingen in het beleid maar ook over alle subsidiemogelijkheden die er zijn bij bijvoorbeeld de provincies.

In 2008 zijn er ook weer informatieavonden georganiseerd door het Bosschap. In het najaar is er tijdens drie informatieavonden aandacht besteed aan de Gedragscode Natuur. Deze avonden zijn ook bij uitstek een manier om juist vanuit de aangeslotenen vragen en opmerkingen te krijgen, in dit geval ten aanzien van de concept gedragscode.

2.5 Verdere professionalisering administratie

Financiële cyclus helder

Het stelsel van begrotingsopzet, behandeling in het bestuur, de betreffende verordeningen op de juiste momenten in procedure brengen, is opnieuw beschreven en vastgelegd. Zo wordt bij de begrotingsopzet geredeneerd vanuit de in de meerjaren visie voor het betreffende jaar vastgelegde inspanningen. Daaraan worden de benodigde financiën gekoppeld en het is vervolgens aan het bestuur om, indien de benodigde middelen onvoldoende zijn, ofwel de heffingen aan te passen ofwel te prioriteren in de activiteiten. Op deze wijze vindt in het bestuur een gerichte discussie plaats over inspanningen van het schap, de daarvoor benodigde middelen en een prioritering. De eerste toepassing van tijdig vastleggen van de benodigde verordeningen in 2008 zal zijn uitwerking voor 2009 hebben.

Vermindering administratieve lasten

Een van de speerpunten van beleid binnen de PBO is om te komen tot substantiële vermindering van administratieve lasten. In 2007 is een zogenaamde 'nul-meting' gedaan waaruit bleek dat de totale administratieve lasten welke verband houden met de verordeningen Bosschap uitkwamen op ruim € 108.000,-. Per bedrijf / organisatie varieert de administratieve lastendruk op jaarbasis van ca. € 45,- tot € 93,-. In vergelijking met andere PBO's is de administratieve lastendruk van het Bosschap zeer gering. In 2008 heeft een minimale lastenverlichting plaatsgevonden door intrekking van twee fytosanitaire verordeningen. Het resultaat was minimaal omdat deze verordeningen al jaren slapen, vandaar dat ze ook zijn ingetrokken. Het Bosschap verwacht een meer substantiële verlaging van de administratieve lasten in 2009/2010 door de totstandkoming van een digitale toegang voor geregistreerden tot hun registratiegegevens bij het Bosschap.

Screening verordeningen Bosschap aan Dienstenrichtlijn

Sinds 2006 is het Bosschap, net als alle overheden en andere publieke organen, verplicht zijn verordeningen te screenen op de aanwezigheid van belemmeringen in het kader van de Europese Dienstenrichtlijn. Doel van deze richtlijn is het functioneren van de interne markt van de EU voor diensten te bevorderen door ongerechtvaardigde belemmeringen voor de toegang tot en de uitoefening van diensten weg te nemen. In geval van het Bosschap gaat het hierbij om de registratieverordening en de op dat moment vigerende fytosanitaire verordeningen. Deze verordeningen zouden, mits zij in werking zijn, mogelijk (geringe) beperkingen aan de uitoefening van het bedrijf opleggen. Uit de screening bleek dat voor al deze verordeningen dit niet het geval is. In 2008 is aansluitend op de screening een extra doorlichting uitgevoerd. Deze is gericht op doorlichting van de regelgeving op de conformiteit met andere bepalingen uit de Dienstenrichtlijn en de voorgestelde Dienstenwet. Voor wat betreft het Bosschap ging het daarbij om de registratieverordening. Dat heeft uiteindelijk geleid tot een opmerking vanuit de SER over de gewenste toegankelijkheid van de toezichthouder(s) op de verordening tot de registratie.

2.6 Tuchtrect

Op grond van artikel 104 van de Wet op de bedrijfsorganisatie kunnen overtredingen van de verordening van het Bosschap worden aangewezen als feiten waarvoor een tuchtrechtelijke maatregel kan worden opgelegd. Het Bosschap heeft daarom in 2006 het tuchtgerecht ingesteld. Het tuchtrecht is van toepassing op de Registratieverordening Bosschap 2006 en op de vigerende fytosanitaire

verordeningen. Sinds de instelling van het Tuchtgerecht zijn nog geen zaken bij dit college aanhangig gemaakt.

2.7 Bezwaar en beroep

Bij het Bosschap kwamen in 2008 drie bezwaarschriften binnen tegen de heffingsaanslag. Een bezwaarschrift is gegrond verklaard, een bezwaarschrift is ongegrond verklaard, en een bezwaarschrift is deels niet ontvankelijk, deels ongegrond en deels gegrond verklaard.

H3 Financiële verantwoording

Hoofdstuk 3 bevat de financiële verantwoording van het Bosschap over 2008. Paragraaf 3.1 bevat de balans met toelichting van het Bosschap. Paragraaf 3.2 bevat de baten en lasten rekening van het Bosschap met een toelichting. Paragraaf 3.3 bevat een overzicht van de externe financiële relaties van het Bosschap. Paragraaf 3.4 bevat tenslotte de financiële verantwoording met toelichting van de projecten die zijn uitgevoerd in het kader van het Fonds Colland Arbeidsmarktbeleid.

3.1 Balans met toelichting

VOLGT NOG

3.2 Rekening van baten en lasten met toelichting

VOLGT NOG

3.3 Externe financiële relaties

VOLGT NOG

3.4 Financiële verantwoording Fonds Colland Arbeidsmarktbeleid en toelichting

VOLGT NOG

Verantwoording Fonds Colland Arbeidsmarktbeleid 2008

Het Fonds Colland Arbeidsmarktbeleid is een gezamenlijk fonds van alle deelnemende agrarische en groene sectoren. Het fonds wordt via de desbetreffende cao's op basis van een loonheffing wordt gevoed. In brede zin wil het fonds bijdragen aan verbetering van arbeidsomstandigheden & veiligheid, onderwijs & scholing, arbeidsvoorwaarden en arbeidsvoorziening in genoemde sectoren.

In 2008 zijn 10 projecten opgestart welke (mede)gefinancierd zijn uit het Fonds Colland Arbeidsmarktbeleid. Deze projecten zijn op het gebied van de bosaannemerij, arbeidsomstandigheden & veiligheid, sociale zaken, en onderwijs & scholing. Aanvankelijk ging het om 17 projecten maar om redenen van beschikbare financiën en prioriteitsstelling zijn er uiteindelijk 10 opgestart en (waar mogelijk) afgerond. Het gaat daarbij om de volgende projecten:

- Uitvoering controle op Erkenningsregeling Bosaannemers
- Vooronderzoek aandacht- en knelpunten + inventarisatie arbo-voorschriften t.b.v. arbocatalogus
- Ondersteuning door FNV Bondgenoten bij totstandkoming arbocatalogus
- Arbo- en veiligheidsafspraken tussen opdrachtgever en opdrachtnemer
- Bevordering Onderwijs & Scholing (Scholingsfonds Stosas)
- Voorbereiding, coördinatie, ondersteuning overleg sociale partners in de sector bos en natuur
- Vergoedingsregeling (structureel) Sectorcommissie bos en natuur

- Vergoeding (structureel) secretariaat Bedrijfscommissie Houtindustrie en Bosbouw
- Informatievoorziening arbeidsvoorwaarden (cao-boekjes, etc.)
- Vergoedingsregeling (structureel) vertegenwoordigers werkgevers / werknemers in sociaal overleg (buiten Bosschap).

Bijlage 1 Paspoort Bosschap

BOSSCHAP

Bosschap - bedrijfsschap voor bos en natuur

Het Bosschap dateert van 17 februari 1954

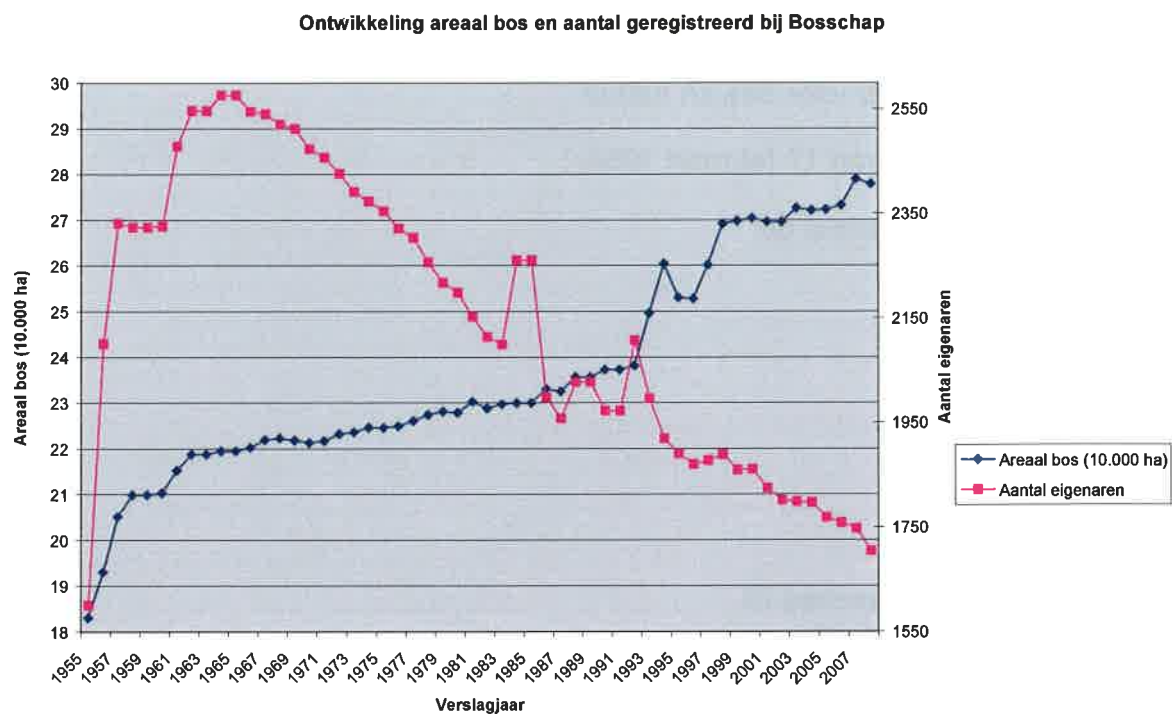
Het Bosschap is gehuisvest op:
Princenhof Park 9
3972 NG Driebergen

Postadres:
Postbus 65
3970 AB Driebergen

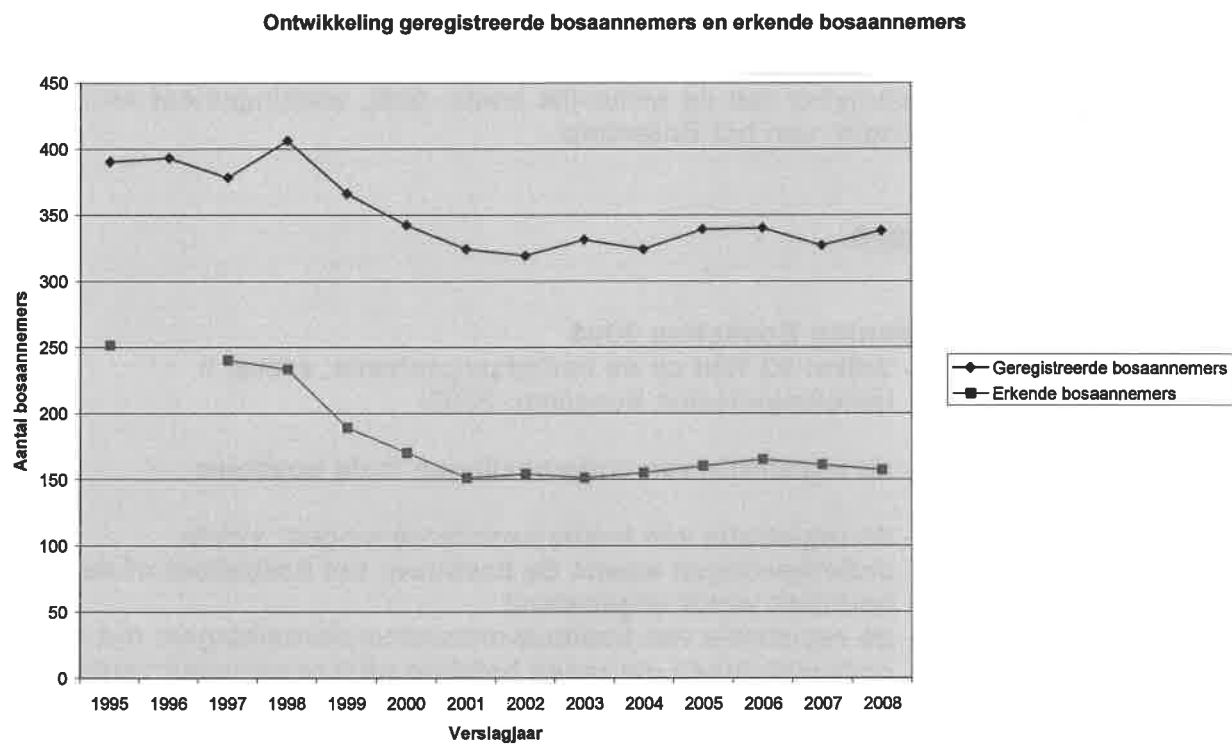
Tel. 030 – 6930130
Fax 030- 6933621

E-mail: algemeen@bosschap.nl
Internet: www.bosschap.nl

Bijlage 2 Ontwikkeling areaal bos en aantal boseigenaren geregistreerd bij Bosschap

Bijlage 3 Ontwikkeling geregistreerde bosaannemers en erkende bosaannemers

Bijlage 4 Overzicht verordeningen Bosschap 2008

In 2008 kende het Bosschap 6 externe verordeningen en 6 interne verordeningen. Externe verordeningen hebben betrekking op de bij het Bosschap aangesloten bedrijven en organisaties. Interne verordeningen hebben betrekking op de interne organisatie van het Bosschap en de daarbij betrokken personen. Deze bijlagen bevat een korte beschrijving van de wettelijke basis, doel, werkingssfeer en looptijd van alle 12 verordeningen van het Bosschap.

Externe verordeningen

1. Registratieverordening Bosschap 2006

Wettelijke basis: - artikel 93 Wet op de bedrijfsorganisatie; artikel 5 Instellingsbesluit Bosschap 2003

Doel: - de registratie van ondernemingen in de bosbouw

Werkingssfeer: - de registratie van bosbouwondernemingen, zijnde ondernemingen waarin de bosbouw, het bosbeheer of de houtteelt wordt uitgeoefend
- de registratie van bosbouwambachtondernemingen; dat zijn ondernemingen die tegen betaling werkzaamheden verrichten in bossen en andere houtopstanden

Looptijd: - de verordening is met ingang van 2006 in werking getreden en geldt in principe voor onbepaalde tijd, maar niet langer dan tot en met de dag van afkondiging van een nieuwe registratieverordening

2. Verordening Algemene Heffing Bosschap 2008

Wettelijke basis: - artikel 93, 126 Wet op de bedrijfsorganisatie; artikel 7 Instellingsbesluit Bosschap 2003

Doel: - het opleggen van heffingen aan de geregistreerde ondernemingen ter financiering van het Bosschap en zijn werkzaamheden voor het jaar 2008

Werkingssfeer: - alle bij het Bosschap geregistreerde ondernemingen

Looptijd: - van 1 januari 2008 tot en met 31 december 2008

3. Verordening Heffing Subsidies en Bijdragen Bosschap 2008

Wettelijke basis: - artikel 93, 126 Wet op de bedrijfsorganisatie; artikel 7 Instellingsbesluit Bosschap 2003

Doel: - het opleggen van heffingen aan de geregistreerde ondernemingen ter financiering van het Bosschap en zijn werkzaamheden voor het jaar 2008

Werkingssfeer: - alle bij het Bosschap geregistreerde ondernemingen

Looptijd: - van 1 januari 2008 tot en met 31 december 2008

4. Verordening Bosschap Bestrijding Insectenplagen in Picea en Larix 2006

Wettelijke basis: - artikel 93, 95 Wet op de bedrijfsorganisatie; artikel 5
Instellingsbesluit Bosschap 2003

Doel: - het opleggen van verboden of geboden die ten doel hebben de bestrijding of voorkóming van plagen van de Letterzetter en Lariksbastkever

Werkingssfeer: - de bij het Bosschap geregistreerde ondernemingen

Looptijd: - de verordening is met ingang van 2006 in werking getreden en geldt in principe tot en met de dag voorafgaande aan de dag van afkondiging van een nieuwe verordening ter zake

5. Verordening Bosschap Bestrijding Dennenscheerder 2006 (ingetrokken in 2008)

Wettelijke basis: - artikel 93, 95 Wet op de bedrijfsorganisatie; artikel 5
Instellingsbesluit Bosschap 2003

Doel: - het opleggen van verboden of geboden die ten doel hebben de bestrijding of voorkóming van plagen van de Dennenscheerder

Werkingssfeer: - de bij het Bosschap geregistreerde ondernemingen

Looptijd: - de verordening is met ingang van 2006 in werking getreden; bij bestuursbesluit van 20 maart 2008 is deze verordening ingetrokken

6. Verordening Bosschap Bestrijding Nonvlinder 2006 (ingetrokken in 2008)

Wettelijke basis: - artikel 93, 95 Wet op de bedrijfsorganisatie; artikel 5
Instellingsbesluit Bosschap 2003

Doel: - het opleggen van verboden of geboden die ten doel hebben de bestrijding of voorkóming van plagen van de Nonvlinder

Werkingssfeer: - de bij het Bosschap geregistreerde ondernemingen

Looptijd: - de verordening is met ingang van 2006 in werking getreden; bij bestuursbesluit van 20 maart 2008 is deze verordening ingetrokken

Interne verordeningen

1. Verordening Begroting Bosschap 2008

Wettelijke basis: - artikel 119 Wet op de bedrijfsorganisatie

Doel: - het vaststellen van de begrote inkomsten en uitgaven voor het desbetreffende jaar

Werkingssfeer: - bestuur en organisatie Bosschap

Looptijd: - van 1 januari 2008 tot en met 31 december 2008

2. Verordening vergoedingen voorzitter Bosschap 2007

Wettelijke basis: - artikel 93 Wet op de bedrijfsorganisatie

Doel: - vaststelling regeling vergoedingen voorzitter Bosschap

Werkingssfeer: - voorzitter Bosschap

Looptijd: - de verordening is in werking getreden op 1 januari 2007; met terugwerkende kracht tot 1 juli 2008 is deze verordening vervangen door de Verordening Bosschap 2008 vergoedingen voorzitter

3. Verordening Bosschap 2008 vergoedingen voorzitter

Wettelijke basis: - artikel 93 Wet op de bedrijfsorganisatie

Doel: - vaststelling regeling vergoedingen voorzitter Bosschap

Werkingssfeer: - voorzitter Bosschap

Looptijd: - de verordening is door het bestuur van het Bosschap vastgesteld op 27 november 2008 en is in werking getreden met terugwerkende kracht tot 1 juli 2008

4. Verordening vergoedingen leden bestuur en commissies Bosschap 2001

Wettelijke basis: - artikelen 77, 85, 88 en 88a Wet op de bedrijfsorganisatie

Doel: - vaststelling regeling vergoedingen leden bestuur, dagelijks bestuur en commissies Bosschap

Werkingssfeer: - leden bestuur, dagelijks bestuur, commissies Bosschap

Looptijd: - van 1 januari 2002 tot en met de dag van afkondiging van de Verordening Bosschap 2008 vergoedingen leden bestuur en commissies

5. Verordening Bosschap 2008 vergoedingen leden bestuur en commissies

Wettelijke basis: - artikelen 77, 85 en 88 Wet op de bedrijfsorganisatie; artikel 6.2 Besluit beleidsregels Bestuurskamer SER

- Doel: - vaststelling vergoedingen leden bestuur, dagelijks bestuur en commissies Bosschap
- Werkingssfeer: - leden bestuur, dagelijks bestuur, commissies Bosschap
- Looptijd: - deze verordening is in werking getreden op 1 januari 2009 en geldt in principe tot en met de dag van afkondiging van een nieuwe verordening ter zake

6. Verordening Bosschap 2008 inzake Reglement van Orde Bestuurszaken

Wettelijke basis: - artikelen 92, 95 Wet op de bedrijfsorganisatie

Doel: - het vastleggen van regelen m.b.t. benoeming bestuursleden, het houden van vergaderingen, stemmingen, verslaglegging, adviescommissies, intern toezicht

Werkingssfeer: - bestuur en organisatie Bosschap

Looptijd: - De verordening is door het bestuur vastgesteld op 20 maart 2008 en in werking getreden een dag na afkondiging ervan in het Mededelingenblad Bedrijfsorganisatie.

Bijlage 5 Samenstelling bestuur Bosschap

BESTUUR BOSSCHAP

voorzitter (tot 30 juni 2008)
voorzitter (vanaf 1 juli 2008)
vice-voorzitters

A. Jorritsma-Lebbink
drs. E.H.T.M. Nijpels
W.J.M. Baltussen (FNV Bondgenoten)
A. Veltman (NVBE)

Benoemd door de Nederlandse Vereniging van Boseigenaren

leden

jhr. ir. W.H.J. de Beaufort
A.P.M. Veltman
mw D.M.J. Kamphuis MBA
drs. T.J. Wams

plaatsvervangende leden

ir. A.H. graaf Schimmelpenninck
ir. J. Lub
dr. Ir. H.H. Bartelink
ir. H.A. Boeschoten

Benoemd door de Algemene Vereniging van Inlands Hout

lid

ing. C. Boon

plaatsvervangend lid

G. Hop

Benoemd door de FNV Bondgenoten

leden

W.J.M. Baltussen
S. Binda
J.A. Efftink

plaatsvervangende leden

H.F.M. Rampen
A. Roelvink

Benoemd door de CNV BedrijvenBond

leden

mw. N. Bosma
mw. J.H. Kraan

plaatsvervangende leden

A. Bruggeman
R.J. Gijsen

DAGELIJKS BESTUUR

voorzitter (tot 30 juni 2008)
voorzitter (vanaf 1 juli 2008)
leden

A. Jorritsma-Lebbink
drs. E.H.T.M. Nijpels
W.J.M. Baltussen (FNV Bondgenoten)
ing. C. Boon (AVIH)
mw. J.H. Kraan (CNV)
A.P.M. Veltman (NVBE)

Bijlage 6 Samenstelling commissies en werkgroepen Bosschap

• COMMISSIE SOCIALE ZAKEN

voorzitter: R.J. Gijsen

leden

R.J. Adelaar (NVBE, Sectie NB-organisaties)
W.J.M. Baltussen (FNV)
Jhr. ir. A.J.H. de Beaufort (NVBE, Sectie Particulieren)
S. Binda (FNV)
mw. J.H. Kraan (CNV)
ing. J. van Olst (NVBE, Sectie NB-organisaties)
mw. M.R.C.G. Oudejans-v. Aanholt (CNV)
H.M. Pieters (AVIH)
mw. A.M.E.M. van Heuven (LN)
mw. D.M.J. Kamphuis MBA

Secretaris: ir. A.H. Bouma

plaatsvervangende leden

mw. R.G. Jansen (NVBE, Sectie NB-organisaties)
R. Hoekstra (LN Zuid Holland)

• COMMISSIE VAKWERK BOS EN NATUUR

voorzitter: ing. C. Boon (AVIH)

leden

H.B.R. van den Akker
S. Binda (FNV)
R. ten Berge
H.T. Graafland (AVIH)
ing. J.M. den Hoedt (NON)
G. Hop (AVIH)
mw. J.H. Kraan (CNV)
R. Timmerman (CNV)
Ing. H.J. ter Weeme (NVBE, Sectie Staatsbosbeheer)

Secretaris: ir. A.H. Bouma

• COMMISSIE BEHEER- EN BEDRIJFSVRAAGSTUKKEN

voorzitter: mr. D. van der Weij (NVBE, Sectie Particulieren)

leden

ir. A.J.J. Bakker (E & Y)
ing. C. Boon (AVIH)
ing. F.G.M. Borgonje (NVBE, Sectie Overheden)
drs. E.F.H.M. Cousin (Waternet)
ir. M.F.F.W. Jans (UvB)
ir. J. Lub (NVBE, Sectie Overheden)

drs. M.A. Mortier
drs. A.J.M. Roozen (NVBE, Sectie NB-organisaties)
dr. H.N. Siebel (NVBE, Sectie NB-organisaties)
mw. ir. S.G. van der Zanden (NVBE, Sectie Staatsbosbeheer)
ir. A.H. Bouma

Secretaris: mw. Ir. H.C.M. Brusse

• **GESCHILLENCOMMISSIE ERKENNINGSREGELING BOSAANNEMERS**

voorzitter: mr. L.E. Kalff

plv voorzitter: mr. E.M. Groen

leden

ir. J. Lub (NVBE, namens opdrachtgevers)
ing. P. Swager (AVIH, namens opdrachtnemers)

Secretaris: ir. A.H. Bouma

• **KLACHTENCOMMISSIE ERKENNINGSREGELING BOSAANNEMERS**

voorzitter: mr. L.E. Kalff

plv voorzitter: mr. E.M. Groen

leden

ir. J. Lub (NVBE, namens opdrachtgevers)
ing. P. Swager (AVIH, namens opdrachtnemers)

Secretaris: ir A.H. Bouma

• **COMMISSIE ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN**

voorzitter: J.A. Effting (FNV)

leden

M.M. Bouwmeester (AVIH)
mw. M.C.G. de Groot (Stigas)
mw. J.H. Kraan (CNV)
ing. C.M. Niemeijer (Alterra)
J.W.M. Polman (IPC)
Mw. W. Roelfsema (NVBE, Sectie Staatsbosbeheer)
A. Roelvink (FNV)
ing. W.H. Vons (NVBE, Sectie NB-organisaties)

Secretaris: ir A.H. Bouma

• COMMISSIE BOSBESCHERMING

voorzitter: dr H.N. Siebel (NVBE, Sectie NB-organisaties)

leden

mw.ir. L.R. van Brederode (LNV)
ir. S.M.J. Wijdeven (NVBE, Sectie Staatsbosbeheer)
ir. M.F.F.W. Jans (UvB)
mw. ing. S.H. de Jong (AID)
L. Moraal (Alterra)
Ir. M.H.C.G. Steeghs (PD)
mw. ing. S. Tinnevelt (St. Stadswerken)

Secretaris: mw dr. ir. E.E.M. Verbij

• COMMISSIE VOOR DE ZAAD- EN PLANTSOENVOORZIENING

voorzitter: ing. G.T.M. Grimberg (LNV)

leden

ing. T. Keizers (NON)
P. de Labie (NBvB)
W.N. van Liere (Naktuinbouw)
L.N.M. van Os (NVBE, Sectie Staatsbosbeheer)
R. Pleijter (BoHeZa)
ir. S.M.G. de Vries (Alterra)

plaatsvervangende leden

mw. J.A.M. van Hasselt (NBvB)
J. Zondervan (Naktuinbouw)
J. Vink (PVM)
ing. K.G. Kranenburg (Alterra)

Secretaris: mw. dr. ir. E.E.M. Verbij

• COMMISSIE ONDERWIJS EN SCHOLING

voorzitter: mw. J.H. Kraan (CNV)

leden

S.C. van Buuren (NVBE, Sectie Staatsbosbeheer)
C. van Drie (AVIH)
dr. G.F. Epema (Wageningen UR)
mw J. van Kuyk (Natuurmonumenten)
H.F.M. Rampen (FNV)
Mw. A.H.A.M. Roeters (Aequor)
drs. J.P.A. van Rooijen (Larenstein)
T. Roosien (IPC Groene Ruimte)
G. Willink (Helicon)
Ir. A.J.H. Willems (UvB)

Secretaris: ir. A.H. Bouma

• COMMISSIE WATER

voorzitter: ir. H.H. Massop (NVBE, Sectie NB-organisaties)

leden

hr. ir. W.H.J. de Beaufort (NVBE, Sectie Particulieren)

dr. M.A. Hemminga (Zeeuws Landschap)

ir. B. Hermans (N&M)

ir. N. Straathof (NVBE, Sectie NB-organisaties)

ing. J. Streefkerk (NVBE, Sectie Staatsbosbeheer)

drs. P. Vertegaal (Natuurmonumenten)

mw. ir. H.C. Visser (LNV)

ir. W.P.C. Zeeman (DLG)

Plaatsvervangend lid

B. Lucas

Secretaris: mw. dr. ir. E.E.M. Verbij

• TERREINBEHEERDERSOVERLEG

voorzitter: ir. H.H. Massop (NVBE, Sectie NB-organisaties)

leden

hr. ir. W.H.J. de Beaufort (NVBE, Sectie Particulieren)

ir. M.J. Glastra (Utrechts Landschap)

mr. L.A. Hummelen (NVBE, Sectie Staatsbosbeheer)

ir. G.J.P. Jansen (Bosschap)

ir. L.P. Klaassen (Groenservice Zuid Holland)

ir. H.J. Massop (NVBE, Sectie NB-organisaties)

drs. R.J.A. Pillen (NVBE, Sectie Overheden)

A.P.M. Veltman (NVBE, Sectie Overheden)

ir. A.J.H. Willems (UvB)

Secretaris: mw. dr. ir. E.E.M. Verbij

• WERKGROEP FLORA- EN FAUNAWET

voorzitter: vacature

leden

mr. Ir. H.C. Beekhuis (NVBE, Sectie Staatsbosbeheer)

ing. C. Boon (AVIH)

ir. M.F.F.W. Jans (Unie van Bosgroepen)

R. Lanthers (LNV)

Mw. mr. drs. A.E.M. Ninaber (VBN)

drs. A.J.M. Roozen (NVBE, Sectie NB-organisaties)

dr. H.N. Siebel (NVBE, Sectie NB-organisaties)

Secretaris: mw. ir. H.C.M. Brusse

- **WERKGROEP GEDRAGSCODE NATUURBEHEER**

voorzitter: ir. G.J.P. Jansen

leden:

mr. Ir. H.C. Beekhuis (NVBE, Sectie Staatsbosbeheer)
ir. E. Aertsen (FPG)
J.A.M. van Spaandonk
drs. A.J.M. Roozen (NVBE, Sectie NB-organisaties)
F. van Rossum (NVBE, Sectie NB-organisaties)

Secretaris: ir. G.J.P. Jansen

- **TUCHTGERECHT BOSSCHAP**

voorzitter : mr. E.M. Groen

vice-voorzitter: mr. Th. Pothof

leden:

mr. Ir. H.C. Beekhuis (NVBE, Sectie Staatsbosbeheer)
mw. ing. M. de Bresser (NVBE, Sectie Overheden)
A.J. van der Krol (NVBE, Sectie Particulieren)
mw. A.C. van Zwienen (AVIH)

- **WERKGROEP BENOEMING WATERSCHAPSBESTUREN**

Leden:

ing. H.J. Dommerholt
drs. G.B. Ekelmans
drs. U.G. Hosper
prof.dr.ir. F.W. Sluijter
ir. P. Hellinga

Secretaris: dr. ir. E.E.M. Verbij

- **KLACHTENCOMMISSIE EN BEZWAARSCHRIFTENCOMMISSIE BOSSCHAP**

Voorzitter:

MR. P.C.H. van Schooten

Leden:

A.P.M. Veltman
J.A. Effting

Secretaris: ir. A.H. Bouma

- **BEZWAARSCHRIFTENCOMMISSIE BOSSCHAP**

ing. C. Boon

Secretaris: Ir. A.H. Bouma

Bijlage 7 Medewerkers Bosschap 2008

Secretaris	ir. G.J.P. (Jos) Jansen
Adjunct-secretaris	ir. A.H. (Ad) Bouma
Senior-beleidsmedewerker	dr.ir. E.E.M. (Evelien) Verbij
Senior-beleidsmedewerker	ir. H.C.M. (Ineke) Brusse
Manager Algemeen Beheer	M. (Mary) Jonker-Verloop
Medewerker Registratie	I.M. (Ingrid) Swarte
Medewerker Financiën en Registratie	E. Bommezij (tot 1 maart 2008)
Medewerker Financiën en Registratie	E.M. (Edo) Janssen (vanaf 1 maart 2008)
Medewerker secretariaat en registratie	A. (Anitra) van de Haar-Blom (vanaf 1 maart 2008)
Medewerker secretariaat	T. (Tally) Booij (tot 1 september 2008)
Medewerker secretariaat	R. (Renate) van Tricht-van Asch (vanaf 1 oktober 2008)

Bijlage 8 Overzicht vergoedingen voorzitter, bestuur en commissies

Vergoedingen voorzitter

De voorzitter ontvangt € 13.320,- op jaarbasis voor 2008. Daarnaast ontvangt hij een reiskostenvergoeding. De voorzitter wordt geacht voor dit honorarium gemiddeld 1,20 dagdeel per week voor het Bosschap werkzaam te zijn.

Vergoedingen leden bestuur en commissies Bosschap

De leden van het bestuur en de leden van de commissies van het Bosschap kunnen op verzoek gebruik maken van een vacatievergoeding van € 185,- per dagdeel en van een vergoeding voor reis- en verblijfkosten. De reiskosten worden vergoed op basis van een bedrag van € 0,27 per kilometer voor de afstand tussen woon/werkplaats en de plaats van de vergadering. De verblijfkosten zijn € 11,35 per dag. De voorzitters van de commissies krijgen per vergadering die zij voorzitten € 13 extra.

Bijlage 9 Accountantsverklaring financiële verantwoording Bosschap

VOLGT NOG

**Bijlage 10 Accountantsverklaring financiële verantwoording Fonds
Colland Arbeidsmarktbeleid**

VOLGT NOG

Bijlage 11 – Lijst van afkortingen

Aequor	Aequor Kenniscentrum Onderwijs
AID	Algemene Inspectie Dienst
AVIH	Algemene Vereniging Inlands Hout
BoHeZa	Bedrijfsnaam van een zaadhandelaar
CGB	Code Goed Bestuur product- en bedrijfsschappen
CNV	CNV BedrijvenBond
DLG	Dienst Landelijk Gebied
FNV	FNV Bondgenoten
GCN	Gedragscode Natuurbeheer
GZB	Gedragscode Zorgvuldig Bosbeheer
Helicon	Helicon opleidingen
IPC	IPC Groene Ruimte
Larenstein	Hogeschool Van Hall Larenstein, onderdeel van WUR
LB Zuid Holland	Landschapsbeheer Zuid Holland
LN	Landschapsbeheer Nederland
LNv	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
N&M	Stichting Natuur & Milieu
NBvB	Nederlandse Bond van Boomkwekers
NON	Bosgroep Noord-Oost Nederland
NVBE	Nederlandse Vereniging van Boseigenaren
PD	Plantenziektenkundige Dienst
PVM	Bedrijfsnaam van een zaadhandelaar
SAN	Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer
SBNL	Stichting Beheer Natuur Landelijk Gebied
SER	Sociaal Economische Raad
SN	Subsidieregeling Natuurbeheer
St. EG	Stichting Erkend Groen
Stigas	Stigas, agrarische Arbodienst
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
UvB	Unie van Bosgroepen
VBN	Vogelbescherming Nederland
WUR	Wageningen Universiteit en Researchcentrum